

KORRALDUS

20.11.2024 nr DM-122024-18

AS Liwathon E.O.S. lõhnaaine esinemise vähendamise kava heakskiitmine

1. OTSUS

Lähtudes AS Liwathon E.O.S. esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise kavast, võttes aluseks atmosfääriõhu kaitse seaduse § 70 ja § 71 ja haldusmenetluse seaduse § 40 **otsustan:**

1.1. Kiita heaks AS Liwathon E.O.S. (registrikood 10715645; aadress Vana-Narva mnt 27a, Maardu linn, Harju maakond) lõhnaaine esinemise vähendamise kava.

1.2. Lõhnaaine esinemise vähendamise kavast (edaspidi lõhnakavas) toodud meetmed on AS-ile Liwathon E.O.S. rakendamiseks kohustuslikud.

1.3. Seada AS-ile Liwathon E.O.S. töökorralduslikud tingimused:

1. Liwathon terminalides rakendatakse kõiki keskkonnakaitselubades ja lõhnakavas toodud lõhnaaine esinemise vähendamise meetmeid ning pumpamiskiirus põhiprotsesside juures vähendatakse kuni 75%. Meetmeid tuleb rakendada, kui ilmastikutingimused, saaste- ja lõhnaainete seireandmed, käideldavate produktide koostised ja analüüsandmed ning muud näitajad (aluseks võetakse lõhnakavas toodud lõhnaheite jälgimise ja kontrollimeetmed) viitavad, et on risk lõhnaaine esinemise häiringutaseme ületamisele. Seda ka juhul, kui kodanike poolt ei ole veel esitatud lõhnakaebusi.

2. Terminalide käitajal tuleb koguda ja kahe aasta jooksul säilitada taasesitamist võimaldaval viisil lõhnaheite allikate kohta käivad ja lõhnaheite vähendamise meetmete rakendamist tõendavad andmed (nt tuule suund ja kiirus, käideldavate produktide mahud, käideldavate produktide lõhnaainete analüüsitud tulemused, pumpamiskiirused, lõhnasensorite näitajad, lõhnahäiringute vältimiseks ja välisõhu saastatuse taseme piirväärtuste tagamiseks rakendatavate meetmete kirjeldused, jms). Nimetatud andmete alusel peab olema võimalik hinnata, kas terminalid on rakendanud kõiki vajalikke meetmeid ja kas meetmed on piisavad lõhnahäiringu vähendamiseks või vältimiseks.

3. Muuga sadama territooriumil paiknevate Pakterminali, Stivterminali, Muuga sadama LNG punkerdamisterminali ja Muuga sadama kaide 7, 9A ja 10A käitamisel tuleb juhendada sadama keskkonnajuhtimissüsteemi raames kokku lepitud ühisest koostöökorrast ja reageerimiskavast õhukvaliteedi seirel ja lõhnahäiringute vältimisel (juhatuse esimehe 2021. a käskkirjaga 1-4/5 kinnitatud dokument „Muuga sadama keskkonnajuhtimissüsteemi õhukvaliteedi seire ja reageerimise kord“). Lähtudes eelnevast tuleb terminalidel täita kõiki antud dokumendis toodud õhukvaliteedi taseme jälgimise- ja kontrollimeetmeid ning teavitamise nõudeid.

1.4. Seada AS-ile Liwathon E.O.S. aruandluse kohustus:

4. Käitaja esitab Keskkonnaametile lõhnaaine esinemise vähendamise kava rakendamise aruande üks kord aastas KOTKAS "kohustused" mooduli kaudu hiljemalt järgneva aasta veebruari 15. kuupäevaks. Nimetatud aruandes tuleb esitada kokkuvõttev kirjeldus aasta jooksul kasutusele võetud töökorralduslike meetmete ning õhukvaliteedi parandamise eesmärgil plaanitud tehniliste ja tehnoloogiliste meetmete ellurakendamise kohta. Objekti kontrollimise andmekogu süsteemis (OKAS) registreeritud kaebuste korral tuleb esitada andmed kaebuse päeval toimunud laadimistegevuse ja võetud meetmete kohta.

1.5. Korraldus jõustub AS-ile Liwathon E.O.S. teatavaks tegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Käitise andmed

AS-ile Liwathon E.O.S. (registrikood 10715645; aadress Vana-Narva mnt 27a, Maardu linn, Harju maakond; edaspidi ka käitaja) on Keskkonnaamet väljastanud järgnevad tähtajatud keskkonnakaitseload:

1. Termoil terminal (aadress Vana-Narva mnt 27a, Maardu linn, Harju maakond, kompleksluba nr KKL/320962);
2. Pakterminal (aadress Vana-Narva mnt 27a, Maardu linn, Harju maakond, keskkonnaluba nr KKL/320962);
3. Stivterminal (aadress: Vilja tn 7, Muuga küla, Viimsi vald, Harju maakond, keskkonnaluba nr L.ÕV/326809);
4. Trendgate terminal (aadress Jaama tee 7, Maardu linn, Harju maakond, keskkonnaluba L.ÕV/327784);
5. Muuga sadama kaid 7, 9A ja 10A (aadress Muuga sadam 101, Muuga küla, Viimsi vald, Harju maakond, keskkonnaluba nr L.ÕV/327082);
6. Muuga sadama LNG punkerdamisterminal (aadress Hoidla tee raudteeharu R3, Uusküla, Jõelähtme vald, Harju maakond, keskkonnaluba nr L.ÕV/328855).

AS-i Liwathon E.O.S. põhitegevuseks on mujal liigitamata veondust abistavad tegevused (EMTAKi kood 52299), lisategevusala laadungikäitlus (EMTAKi kood 52241). Liwathon E.O.S. põhitegevuseks on vedelate naftasaaduste ja teiste ohtlike kemikaalide hoiustamine, käitlemine ja transport. Ettevõttele kuulub Muuga-Maardu piirkonnas neli vedelkütuste terminali ladustamisvõimsusega kokku üle miljoni kuupmeetri. Kõik terminalid töötavad aastaringelt 24/7 pidevreežiil ja peamised tehnoloogilised protsessid vedelkütuste käitlemisel on:

- kütuste vastuvõtt mahutitesse raudteetsisternidest, tankeritelt või paakautodest;
- hoiustamine mahutites;
- laadimine tankeritele, raudteetsisternidesse või paakautodele;
- soojusenergia tootmine katlamajades raskete kütuste soojendamiseks.

Termoil terminalis on kokku 30 maapealset mahutit, kogumahuga ca 415 000 m³. Kõiki mahuteid saab kasutada raskete ja kergete kütteõlide hoiustamiseks ning ujuvkatustega mahutid

on toornafta hoiustamiseks. Raudtee-estakaadil on produktide vastuvõtmiseks kokku 132 kohta ning sadama kaidel tankeritega ühendus toimub kahe torujuhtme DN900 ja DN500 kaudu. Terminali lubatud produktide käitlemiskaht on kuni 10 miljonit t/a, sh toornaftat kuni 1,1 miljonit t/a.

Termoil vedelkütuse terminal asub Vana-Narva mnt tööstuspiirkonnas, endise Tallinna Naftabaasi territooriumil. Piirkonna asustustihedus vahetus naabruses on kõrge, käitise naaberkiinnistute maakasutuse sihtotstarve on valdavalt tootmiskaat või tootmis-äriskaat, kus paiknevad peamiselt tootmisettevõtted ja tollilaod. Lähimad elamualaad on lõuna suunas VanaNarva mnt 19, kaugus lähimast terminali mahutist ca 360 m ning lääne suunas Vana-Narva mnt 9 elamualaad, mille kaugus laadimisestakaadist on ca 550 m, lähimast mahutist ca 820 m. Põhja suunas Altmetsa tee piirkond, kaugus laadimisestakaadist on vähemalt 300 m, lähimast produkti mahutist vähemalt 600 m. Ida suunas elamualaadid lähima 1 km ulatuses ei ole.

Pakterminalis on kokku 33 maapealset mahutit, kogumahauga 311 300 m³, millest 16 mahutit on raskete kütuste hoiustamiseks ning 17 mahutit on kergete kütuste, toornafta ja teiste vedelate naftasaaduste hoiustamiseks. Kolmel raudtee-estakaadil on produktide vastuvõtmiseks kokku 102 kohta. Tankeritele laadimiseks kasutatakse peamiselt kolme kaid: 1A, 1 ja 2. Terminali maksimaalne produktide lubatud käitlemiskaht on kuni 8,7 mln t/a. Sama kogus on lubatud väljastada ka tankeritele.

Pakterminal asub Muuga sadama läänepoolses osas ning on kogu ulatuses ümbritsetud tootmiskaadega või merega. Sadam rajati peamiselt täidetud pinnasel tehniliku poolsaarena merre, ohutus kauguses naaberettevõtetest, asundustest, elu- ja suvituspiirkondadest. Tootmisterritooriumi piirina käsitletakse Muuga sadamaala maismaapiiri. Terminali lõunakülje lähinaabruses asuvad teised kütuse terminalid, põhjast ja läänest piirneb territoorium Muuga lahega, kus mõjuala serv võib ulatuda kuni Randvere küla tänavateni. Lähimad elamualaad asuvad lõuna-kagu suunas Kordoni põiktänaava piirkonnas, mis jäävad terminali mahutitest ca 650 m kaugusele.

Trendgate terminalis on kokku 12 maapealset mahutit, kogumahauga ca 250 000 m³. Kõik mahutid on mõeldud raskete ja kergete kütuste hoiustamiseks ning ujukatustega mahutid on toornafta või toorbensiinide käitlemiseks. Raudtee-estakaadil on produktide vastuvõtmiseks kokku 132 kohta ning sadama kaidel tankeritega ühendus toimub ühe DN900 torujuhtme kaudu. Terminali lubatud produktide käitlemiskaht on kuni 10 mln t/a, sh toornaftat kuni 1,1 mln t/a.

Trendgate vedelkütuse terminal piirneb kõikidest suundadest Iru tööstuspiirkonna objektidega. Piirkonna asustustihedus on viimastel aastatel Iru asula ja Saha-Loo tee piirkonnas suurenenud uute elamuasumite arenduste tõttu. Lähimate elamualaad kaugus terminali läänekülje produktimahutitest on vähemalt 500 m. Teistes suundades on elamualaad tunduvalt kaugemal, jäädes vähemalt ca 1,5 km kaugusele.

Stivterminalis on kokku 3 maapealset mahutit, kogumahauga 75 500 m³. Kõik mahutid on mõeldud kergete kütuste, toornafta ja teiste vedelate naftasaaduste hoiustamiseks. Produktide vastuvõtmine mahutitesse toimub ainult torustiku kaudu kas tankeritelt või teistest terminalidest

Muuga sadama piirkonnas. Terminali lubatud produktide käitlemiskaht summaarselt on kuni 2 miljonit t/a.

Stivterminal asub Muuga sadama territooriumil, mis on kogu ulatuses ümbritsetud tootmiskaadega, ladude ja raudteega. Tootmisterritooriumi piirina käsitletakse Muuga sadamaala maismaapiiri, millest lähimad elamuallad jäävad ca 220 m kaugusele lõuna suunas. Lähim elamualla (Lasti teel) jääb edelasse, asudes terminali saasteallikatest ca 385 m kaugusel, teised suuremad piirkonna elamuallad jäävad terminalist vähemalt 500 m kaugusele.

Muuga sadama kaid. Summaarselt on AS-l Liwathon E.O.S. lubatud Muuga sadama kaidel laadida produkte üle 30 mln t/a. Sellest suure osa moodustavad Termoil ja Trendgate terminalidest torujuhtmete kaudu läbi Vilja tn 2 ümberlülitussõlme kaidete nr 7, 9A/10A pumbatavad produktid. Läbi Vilja tn 2 kinnise ümberlülitussõlme on võimalik teostada tankerite laadimist erinevate terminalide ja erinevate kaide vahel. Muuga sadamaala käsitletakse õhkuheite ja koosmõju arvestamisel ühtse tootmisterritooriumina, kõik kaid on sadama operaatorite poolt ühiskasutuses. Iga terminali operaatori keskkonnakaitsetegevus on reguleeritud eraldi vastava terminali keskkonnaloaga. Tootmisterritooriumi piirina käsitletakse Muuga sadamaala maismaapiiri. Lähimad elamuallad jäävad sadama tootmisterritooriumi piiridest ca 220 m kaugusele lõunasse.

2.2. Lõhnaaine esinemise vähendamise kava vajalikkus ja menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaameti tellimisel teostas EKUK ajaperioodil 01.10.2020-01.10.2021 Muuga-Maardu piirkonnas uuringu¹ välisõhu kvaliteedi, lõhnaaeritingu ja saasteainete heitkoguste hindamiseks (edaspidi *uuring*). Uuringu käigus mõõdeti reaalseid emissioone (LOÜ, BTX, H₂S, lõhn) piirkonnas asuvate ja koosmõjus osalevate ettevõtete heiteallikatest.

Uuringuga tuvastati AÕKS § 68 lg 1 kohane lõhnaaine esinemise häiringutaseme ületamine mitme käitise koosmõjul. Tuvastamine toimus standardi EVS-EN 16841-1:2016 kohase rastermeetodiga ja selle tulemusel ületati käitiste koosmõjul lõhnaaine esinemise häiringutaset (15% aasta lõhnatundidest).

Uuringu tulemustest lähtuvalt nõudis Keskkonnaamet igalt uuringusse kaasatud ja võimalikku koosmõju põhjustanud käitiselt lõhnaaine esinemise vähendamise kava (edaspidi *lõhnakava*) koostamist, et hinnata lõhnakavas toodud meetmete summaarset mõju ning piisavust lõhnaainete hajumisel ja ärritava lõhnataju vähendamisel piirkonnas.

AS Liwathon E.O.S. esitas 28.10.2022 kirjaga lõhnakava (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis KOTKAS nr DM-122024-1 all). Keskkonnaamet kontrollis lõhnakava vastavust AÕKS § 70 ning leidis täiendamist vajavaid asjaolusid. 25.11.2022 kirjaga nr DM-122024-2 palus Keskkonnaamet lõhnakava täiendada. 27.12.2022 esitatud kirjaga (registreeritud nr DM-122024-3 all) palus käitaja täiendatud lõhnakava esitamise tähtaega pikendada. Keskkonnaamet nõustus 27.12.2022 kirjaga nr DM-122024-4 tähtaega pikendada. Käitaja esitas täiendatud lõhnakava 23.01.2023 (registreeritud nr DM-122024-5 all).

Keskkonnaamet palus 01.03.2023 kirjaga nr DM-122024-6 uuesti lõhnakava täiendada. Käitaja esitas täiendatud lõhnakava 03.04.2023 (registreeritud nr DM-122024-7 all). Keskkonnaamet palus 16.05.2023 kirjaga nr DM-122024-8 uuesti lõhnakava täiendada. Nõuetekohase lõhnakava esitas käitaja 22.05.2023 (registreeritud nr DM-122024-9 all).

Keskkonnaamet edastas lõhnakava 31.05.2023 kirjaga nr DM-122024-10 Viimsi Vallavalitsusele tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks (AÕKS § 71 lg 2). Viimsi Vallavalitsus esitas 30.06.2023 vallavalitsuse 28.06.2023 toimunud istungi protokoll, mis sisaldas arvamust esitatud lõhnakava kohta (registreeritud kirja nr DM-122024-11 all (vt korralduse pt 3.3)).

Kõikide Muuga-Maardu piirkonnas lõhnaaine eraldumist põhjustavate ettevõtete lõhnakavasid aluseks võttes tellis Keskkonnaamet OÜ-lt Eesti Keskkonnauuringute Keskus (edaspidi EKUK) töö lõhnakavade summaarse mõju ja tulemuslikkuse hindamiseks. EKUK esitas Keskkonnaametile 15.01.2024 töö „Lõhnaaine esinemise vähendamise kavade tulemuslikkuse hindamine Muuga-Maardu piirkonnas“ (registreeritud infosüsteemis KOTKAS näiteks kirja nr DM-122024-12 all, edaspidi EKUKi töö). Keskkonnaameti tellimusel täiendas EKUK tööd ja esitas selle uuesti 25.06.2024 (registreeritud infosüsteemis KOTKAS näiteks kirja nr DM122024-12 all DM-122024-15 all).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused lõhnakava heakskiitmisel

Lõhnaaine esinemise vähendamise kava peab vastama AÕKS § 70 lg 4 sätestatud nõuetele. Lõhnakava meetmed peavad olema efektiivsed ja piisavad tagamaks, et lõhnaaine väljutamisel ei ületata lõhnaaine esinemise häiringutasemeid (AÕKS § 70 lg 5).

Lõhnakava kohaselt on käitaja lõhnaaine esinemise vähendamiseks rakendanud järgnevaid meetmeid:

1. õhuseirejaamade ja tehniliste vahendite soetamine;
2. gaaside kogumissüsteemi arendus vagunitele;
3. MAIRIS juurutamine;
4. eNinade lõhnaseiresüsteemi käivitamine;
5. gaaside kogumis- ja töötlussüsteemi GKS arendusprojekt Termoili ja Pakterminali raudtee estakaadidel ja gaasitöötlussüsteemi arenduse pilootprojekt Termoili GKS töötlussüsteemile;
6. sertifitseeritud juhtimissüsteemi juurutamine (vastavus standarditele ISO 14001 ja ISO 50001);
7. mahutite ujuvkatuste paigaldus Stivterminali, Trendgate ja Pakterminali mahutitele;
8. Termoil terminalis mahuti uue ujuvkatuse paigaldus, vana ujuvkatuse renoveerimine, tihendite ja radarisüsteemi uuendamine.

Meetmete täpsemad kirjeldused on toodud lõhnakava lisas 1. LÕHNAINE ESINEMISE VÄHENDAMISE MEETMETE RAKENDAMINE (edaspidi *lõhnakava Lisa 1*).

Täiendavalt lõhnakava Lisas 1 toodud tehnoloogilistele meetmetele on lõhnahäiringu ennetava meetmena rakendatud käideldavate produktide kvaliteedi kontrolli protsess, mille käigus kontrollitakse saabuva produkti kvaliteedi vastavust ohutuskaartidele (MSDS, SDS), sertifikaatidele ja käitlemise keskkonnanõuetele. Lõhnaainetest jälgitakse peamiselt redutseeritud väevliühendite, H₂S või metüülmerkaptani sisaldust ja üldist lõhnahäiringu riski. Produktidel, mille kontsentratsioon võib põhjustada lõhnaaine esinemise häiringutaseme ületamist, kontrollitakse täiendavalt lõhnariski ja rakendatakse käitlemiseks tõhusaid tehnilisi ja/või organisatoorseid meetmeid õhuemissioonide vähendamiseks vastavalt terminali lõhnaainete vähendamise tegevuskavale. Rakendatud meetmed peavad olema efektiivsed ja piisavad, et tagada lõhnaaine häiringutaseme tekkimise ennetamine ja õhusaastetaseme piirväärtuste ületamise vältimine.

Samuti jälgitakse lõhnaainete heite kontrollimiseks ja vähendamiseks pumpamiskiirust, sest saasteainete ja lõhnaainete heited on lineaarses sõltuvuses pumpamiskiirusest. Lõhnakavas on põhiprotsesside (kõige suuremat heidet põhjustavate tegevuste) maksimaalsed hetkelised heitkogused leitud pumpamiskiiruse 50% ja 75% vähendamisel.

Lisaks optimeeritakse terminalides kütuste käitlustemperatuuri, seda nii õhuheite vähendamise kui energiatõhususe eesmärgil. Sellega välditakse produktide põhjendamatut soojendamist ning vähendatakse temperatuurist sõltuvat lõhnaainete heidet nii mahutites kui estakaadil. Optimaalsed raskete kütuste pumpamistemperatuurid nii talvel kui suvel jäävad vahemikku 40-55°C ning estakaadidel tsisternide soojendamise ja läbipesu protsessides vajadusel kuni 70-80°C.

Termoilis ja Pakterminalis kasutatakse vedelkütuste laadimisel raudtee-estakaadidel vagunite gaaside kogumis- ja töötlussüsteemi (GKS). GKS kasutamise vajadus otsustatakse igapäevaselt iga käideldava produkti kohta eraldi vastavalt lõhnahäiringu riskide hindamisele. Nimetatud süsteemi rakendatakse alati kui käideldakse produkte, millel on terminali saabudes äratuntav lõhn ja oht lõhnahäiringuks terminalis või väljaspool seda; mille H₂S sisaldus vedelfaasis on üle 10 ppm (mg/kg) ja aurufaasis üle 30 ppm ning metüülmerkaptani sisaldus aurufaasis on üle 2 ppm (mg/kg).

EKUKi töös võeti AS-i Liwathon E.O.S. heiteallikate puhul modelleerimisel aluseks terminalides halvimat võimalikku olukorda põhjustavad tegevused ning lõhnaaine heitkogused, mille puhul pumpamiskiirust põhiprotsesside juures on vähendatud 50%. Modelleeringu tulemusel leiti, et AS-i Liwathon E.O.S. terminalides pumpamiskiiruse 50% vähendamisel ületati siiski lõhnaaine 15%-list piirväärtust Maardu linna lõunaosas ning Muuga sadama vahetus läheduses asuvate elumajade juures. Seetõttu tellis Keskkonnaamet EKUKilt ka teise modelleeringu, mille kohaselt AS-i Liwathon E.O.S terminalides vähendatakse pumpamiskiiruseid 75%. Nimetatud modelleeringu tulemusel selgus, et AS-i Liwathon E.O.S terminalides pumpamiskiiruse 75% vähendamisel jääb lõhnaaine esinemissagedus vastuvõtja juures alla 15% ehk lõhnaaine esinemise häiringutasemeid ei ületata. Nimetatud EKUKi töö puhul on oluline välja tuua, et mitme terminali puhul eeldati, et tööajaline dünaamika on kuude lõikes ühtlane ehk terminal töötab 24/7 ning laadimistegevused toimuvad pidevalt. Reaalselt need üheaegselt ja korraga ei toimu, mistõttu tegelik lõhnaheide ning -häiring võib olla

madalam kui arvutuslik.

Keskkonnaamet leiab, et AS-i Liwathon E.O.S. lõhnakavas on käsitletud AÕKS § 70 lg 4 ja 5 sätestatud, lõhnakavas on esitatud lõhnaainete esinemise vähendamise eeldused ning rakendades kavas toodud meetmeid, võib seega eeldada lõhnaaine esinemise vähenemist. Tulenevalt eelnevast kiidab Keskkonnaamet heaks AS-i Liwathon E.O.S. 22.05.2023 esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise kava ja sätestab, et lõhnakavas toodud meetmed on rakendamiseks kohustuslikud.

3.2. Täiendavate tingimuste seadmine

Lõhnaaine esinemise vähendamise kava heakskiitmisel võib Keskkonnaamet seada käitajale täiendavaid tingimusi lõhnaaine esinemise vähendamise abinõude rakendamiseks või määrata käitajale ajutiselt õhusaasteloast või keskkonnakompleksloast erinevaid tingimusi (AÕKS § 71 lg 3). Tulenevalt eelnevast seab Keskkonnaamet käitajale täpsustavad töökorralduslikud tingimused:

1. Liwathon terminalides rakendatakse kõiki keskkonnakaitselubades ja lõhnakavas toodud lõhnaaine esinemise vähendamise meetmeid ning pumpamiskiirust põhiprotsesside juures vähendatakse kuni 75%. Meetmeid tuleb rakendada, kui ilmastikutingimused, saaste- ja lõhnaainete seireandmed, käideldavate produktide koostised ja analüüsiandmed ning muud näitajad (aluseks võetakse lõhnakavas toodud lõhnaheite jälgimise ja kontrollimeetmed) viitavad, et on risk lõhnaaine esinemise häiringutaseme ületamisele. Seda ka juhul, kui kodanike poolt ei ole veel esitatud lõhnakaebusi.

2. Terminalide käitajal tuleb koguda ja kahe aasta jooksul säilitada taasesitamist võimaldaval viisil lõhnaheite allikate kohta käivad ja lõhnaheite vähendamise meetmete rakendamist tõendavad andmed (nt tuule suund ja kiirus, käideldavate produktide mahud, käideldavate produktide lõhnaainete analüüside tulemused, pumpamiskiirused, lõhnasensorite näitajad, lõhnahäiringute vältimiseks ja välisõhu saastatuse taseme piirväärtuste tagamiseks rakendatavate meetmete kirjeldused, jms). Nimetatud andmetel alusel peab olema võimalik hinnata, kas terminalid on rakendanud kõiki vajalikke meetmeid ja kas meetmed on piisavad lõhnahäiringu vähendamiseks/vältimiseks.

3. Muuga sadama territooriumil paiknevate Pakterminali, Stivterminali, Muuga sadama LNG punkerdamisterminali ja Muuga sadama kaide 7, 9A ja 10A käitamisel tuleb juhinduda sadama keskkonnajuhtimissüsteemi raames kokku lepitud ühisest koostöökorra ja reageerimiskavast õhukvaliteedi seirel ja lõhnahäiringute vältimisel (juhatuse esimehe 2021. a käskkirjaga 1-4/5 kinnitatud dokument „Muuga sadama keskkonnajuhtimissüsteemi õhukvaliteedi seire ja reageerimise kord“). Lähtudes eelnevast tuleb terminalidel täita kõiki antud dokumendis toodud õhukvaliteedi taseme jälgimise- ja kontrollimeetmeid ning teavitamise nõudeid.

Võttes aluseks asjaolu, et lõhnaaine esinemise vähendamise kava täitmist kontrollib Keskkonnaamet (AÕKS § 71 lg 7) ning käitajal tuleb esitada vähemalt üks kord aastas sellekohane aruanne (AÕKS § 71 lg 6), kehtestab Keskkonnaamet tingimuse:

4. Käitaja esitab Keskkonnaametile lõhnaaine esinemise vähendamise kava rakendamise aruande üks kord aastas KOTKAS "kohustused" mooduli kaudu hiljemalt järgneva aasta veebruari 15. kuupäevaks. Nimetatud aruandes tuleb esitada kokkuvõttev kirjeldus aasta jooksul kasutusele võetud töökorralduslike meetmete ning õhukvaliteedi parandamise eesmärgil plaanitud tehniliste ja tehnoloogiliste meetmete ellurakendamise kohta. Objekti kontrollimise andmekogu süsteemis (OKAS) registreeritud kaebuste korral tuleb esitada andmed kaebuse päeval toimunud laadimistegevuse ja võetud meetmete kohta.

Kui pärast lõhnaaine esinemise vähendamise meetmete rakendamist vastavalt kavas esitatud tähtaegadele tuvastatakse lõhnaaine esinemise häiringutaseme ületamine, on Keskkonnaametil õigus hinnata lõhnaaine esinemise vähendamise kava ebapiisavaks ja määrata käitajale tähtaeg kava muutmiseks ja täiendamiseks efektiivsemate meetmetega. (AÕKS § 72 lg 2 ja 3).

3.3. Ärakuulamine

Viimsi Vallavalitsus esitas 30.06.2023 vallavalitsuse 28.06.2023 toimunud istungi protokoll, mis sisaldas arvamust esitatud lõhnakava kohta (registreeritud kirja nr DM-122024-11 all (vt korralduse pt 3.3)). Protokollis p-s 13 tõdes Viimsi Vallavalitsus, et „...Muuga sadamas tegutsevad lähedastikku samal tegevusalal lisaks AS-ile Liwathon E.O.S ka Aktsiaselts Olerex Terminal, Vesta Terminal Tallinn OÜ ja Neste Eesti AS Terminal. Kuna põhiliseks probleemiks on koosmõju sarnase tegevusalaga ettevõtete tegevuses, siis ei saa ühe ettevõtte hajumisarvutuse põhjal väita, et elamute juures probleemi ei eksisteeri (eriti kui selline häiringutaseme ületamine on hiljutise uuringu abil tuvastatud). Seetõttu ei piisa ühe ettevõtte ühe terminali hajumisarvutustest, et anda hinnangut kavas toodud meetmete piisavusele edasiste häiringute minimeerimiseks, vaid hinnata tuleb mitme ettevõtte koosmõju.“. Protokollis otsuse p 1 kohaselt vajab Viimsi Vallavalitsuse hinnangul AS Liwathon E.O.S. lõhnakava täiendamist selliselt, et see kajastaks ettevõtte terminalide koosmõju teiste sadamas asuvate kütuseterminalidega.

Keskkonnaamet ei nõustu Viimsi Vallavalitsuse ettepanekuga. Vastavalt AÕKS § 70 lg 4 tuleb käitise lõhnakavas esitada andmed vaid käitise enda kohta. Koosmõju teiste käitistega ja esitatud kavade summaarset mõju ja piisavust hindab Keskkonnaamet esitatud kavade alusel (AÕKS § 71 lg 4).

2020. aastal mitme käitise koosmõjust põhjustatud lõhnahäiringu tuvastamisel otsustas Keskkonnaamet AÕKS § 70 lg 2 alusel lõhnakavade koostamist nõuda käitistelt, kes läbiviidud uuringust tulenevalt panustasid lõhnahäiringusse piisaval määral. Aktsiaseltsilt Olerex Terminal, Vesta Terminal Tallinn OÜ ja Neste Eesti AS Terminal ei nõutud lõhnakavade koostamist tuginedes nendes käideldavate produktide lõhnaomadustele ja varem rakendatud meetmetele.

Keskkonnaamet saatis lõhnakava heakskiitmise korralduse eelnõu 29.10.2024 kirjaga nr DM-122024-17 tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks ettevõttele, Viimsi Vallavalitsusele ja Maardu Vallavalitsusele.

Ettevõtte, Viimsi Vallavalitsus ja Maardu Vallavalitsus ei esitanud arvamusi ega vastuväiteid.

(allkirjastatud digitaalselt)
Dagmar Undrits
juhataja
välisõhubüroo

Teadmiseks: Maardu Linnavalitsus, Viimsi Vallavalitsus

Karine Vest
vanemspetsialist
Välisõhubüroo